

משה ליפשיץ

משה ליפשיץ השתייך, יחד עם שלונסקי, לאה גולדברג, זמורה, רפאל אליעז ואחרים לחוג הסופרים הצעירים "טורים", והיה חלק מחבורת היוצרים "יחדיו", וקשרים קרובים במיוחד רקם עם לאה גולדברג. מכתביהם הפומביים על ספרות נדפסו בכתב העת "טורים" וב"דפים לספרות" של שבועון "השומר הצעיר". שיריו בידיש תורגמו לעברית בידי שלונסקי אלתרמן אוכמני ואחרים. וחלקם נדפסו במוספי הספרות ובכתבי עת ספרותיים. בין המחזות שכתב עיבד ותרגם, 'משיח', 'אוריאל אקוסטא', 'ע"פ קרל גוצקוב', 'מעשה בהרשלי אוסטרופולר' ועוד. כתב גם מחזות רבים לחגיגות בקיבוצי 'השומר הצעיר', וכן מחזה בשם 'הבלדה לחייל האלמוני', שהוקרא בהתכנסויות של חניכי תנועת השוה"צ, כנראה במהלך שנת 1936 ו-1937.. וכן מחזה עברי בשם "החורשה", שטרם הוצג. עיקר יצירתו נכתב בידיש, והיא טרם כונסה. גם יצירתו המועטה בעברית טרם כונסה.

חוץ מלאה גולדברג כתבו גם ידידיו האחרים לזכרו, עם מותו המוקדם. נתן אלתרמן נחום בונה עזריאל אוכמני ואחרים כתבו מספדים וממוארים לזכרו. לאה גולדברג ואברהם שלונסקי כתבו לו שירי זיכרון. עזריאל אוכמני, ליפשיץ מ', למותו, אפריל 1940. ישראל רובין, בטרם עת, על מות משה ליפשיץ, 1940. הגדיל לעשות לזכרו ע.ש. (עזריאל שוורץ אוכמני), שפרסם במלאת שנה למותו רשימת זיכרון בשם 'משה ליפשיץ, במלאת שנה למותו', אפריל 1941. כל אלה נדפסו ב"דפים לספרות" של "השומר הצעיר", עתון הקיבוץ הארצי השומר הצעיר.

בפסח שנת 1940 נפטר משה ליפשיץ ממחלת לב קשה, ונקבר בבית הקברות נחלת יצחק בתל אביב. בן 46 היה במותו. הותיר אחריו שני בנים.

רשימתו המרגשת של נתן אלתרמן לזכרו:

נתן אלתרמן

משה ליפשיץ ז"ל

בלא נטילת רשות, בלי שאול אם מותר לו ואם אסור, נוטל אדם לעצמו את הזכות הכבדה הזאת, לומר מלים אחרונות אחרי מיטתו של חבר. מלים אחרונות וראשונות, כי דברים הרבה אמרת לו,

למשה ליפשיץ, רק תודה לא אמרת לו עוד. כי דברים הרבה ביקשת ממנו, רק סליחה לא ביקשת ממנו עוד. פניו העייפים והרחוקים אינם מחכים לזה. מעולם לא חיכו לזה.

פגשנו אותו, ואחרי גוו כבר דרך רבה ובעירה רבה. ואלה שזכו לעמוד מקרוב לו, ראו איך שב ונתלקח כאן מחדש וכבראשית, באהבה וצמאון. ממנו היה ללמוד איך לחיות את אלה, איך לשאת ולרוות את אלה, בכול, בכול, למן המעשה ועד הכתב. כחפשו את עקבות השיר בחיינו, כן חיפש את עקבות חיינו בשיר.

לענין זה שקוראים אמנות יחד מקום בין הפשוטים והראשוניים שבין כלי היומיום. והרי אין מכובד ומפואר כמקום זה, שבו מניחים את הדברים אשר אין חיים בלעדיהם. מקום שאינו מזכה אלא מחייב. והוא, שידע זאת ואמר זאת, כה תבע והקפיד. כמו ששלל את ההבעה=לשמה, כן שלל את התוכן=לשמו. ואם רגז ונתייסר לא פעם, הרי זה מפני שלא רצה לוותר, לא פה, ולא שם. אך כמה רחוק היה מן הדקדקנות המלומדת והקו הנטוי מראש. כשרונו וידיעותיו וטעמו, היו לבלוב ושפע, שאינם נקרשים בדפוסים. נסיונו הרב לא הקהה בו אף במשהו, את חיות התגובה וכוחה. כמוהו כפניו הטובים שחריש יסוריו לא מחה מעליהם את ארשת הילדות, כמוהו כשמחותיו הפשוטות והמלאות. את גופי הדברים ואת נפשם אהב אהבה אחת, אהב את חייהם ומבעם, אהבה שאינה מבחנת בין אלה לזה, כי אהבה אמיתית לעולם אינה מבחנת.

הוא בא מתנופה רבה וממרחב גדול, של תקופה יוצרת ומחדשת. את רוח המרחב נשא באשר הלך, ואת התנופה חידש באשר עשה, ובאשר רצה ויכול לעשות גם כאן.

כמה עני ובודד היית, משה ליפשיץ, אך כמה עשיר ורב=פנים היית בקהל השירים הגדולים, והחזיונות אשר היו סביבך תמיד, אשר קמו לתחיה באשר היית בא, אשר המו ודיברו מתוכך תמיד, לא כזכרונות אלא כחיים בלתי=פוסקים, כאהבה בלתי=נכזבת.

אתה, שהיית כה מטופל בדאגה ויסורים, מצאת זמן וכוח לשאתם ולטפחם ולשמוח בהם כנער, אתה היית להם שומר=חינם ואוהב=חינם. אתה היית מופת כואב ומיוסר לאמונתך, שאת הנקרא מופשט ורוחני אפשר וצריך לאהוב באותו לב שאוהב את הלחם והידיד, כי אין לאדם לב אחר, והאחד נשא ישא את הכל.

כמה עצוב ובודד היית, משה ליפשיץ, אבל אני, אחד מחבריך, מן האחרונים במנין ובחשיבות, אזכור אותך כשפע ועושר שזכיתי לפגוש בדרך. באהבת=תמיד אעלה את דמותך היקרה לנגדי. אתה הומה על אזני כרוח רחבה ודשנה, בבינתך הרבה, בצחוקך הפיקח, באנחתך שלא שמעתיה מעולם. בעצב הרב שלך, בהמיית לבך השבור. חבריך לא ישכחוך, משה ליפשיץ. שלום לעפרך.

מתוך 'במעגל', מאמרים ורשימות, תרצ"ב – תשכ"ח, הביא לבית הדפוס והוסיף הערות מנחם דורמן, הקיבוץ המאוחד, תשל"ה 1975.

נדפס לראשונה ב'מחברות לספרות', שנה א', מחברת ב', ניסן ת"ש, אפריל 1940.